

Тип 7. «Керівник-новатор». Складає план своїх дій і дій підлеглих. Якщо не вдається, звертається за допомогою до підлеглих. Здійснюючи управління, вимагає від підлеглих творчого підходу до виконання завдань.

Тип 8. «Керівник емоційний». Постійне емоційне стимулювання як одна з основних функцій в керівництві. Підтримує добрі стосунки у колективі і піклується про особисте благополуччя підлеглих, заохочує несанкціоновану ініціативу підлеглих. Не схильний до рефлексії з приводу особистих помилок в управлінні.

Однак, спираючись на визначення, яке характеризує поняття «керівник-лідер» як персоналізоване поєднання формальної владної посадової позиції зі значущими для колективу соціально-психологічними якостями особистості, що забезпечує можливість активного впливу на підлеглих для досягнення організаційних цілей, з виділених типів керівників володіють необхідними характеристиками такі: «керівник-ліберал», «керівник-демократ», «керівник-новатор».

Таким чином, представлена типологія дозволяє розглядати систему державної служби як організаційну структуру з усіма властивими їй елементами управління. Виділення різних категорій керівників – лідерів дає можливість для подальшої роботи по удосконаленню діяльності різних функцій держави в контексті підвищення ефективності управління виходячи з управлінських пріоритетів керівників і підлеглих.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Варій М. Й. *Психологія особистості : навч. посіб.* / М. Й. Варій. – К.: Центр учб. л-ри, 2008. – 592 с.

Масляк Юлія Тарасівна, *магістрантка,*
Жекало Ганна Іванівна, *к.пол.н.,*
доцентка кафедри управління та адміністрування

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІТИЧНОЇ ЕЛІТИ**

В умовах адміністративної реформи та процесів децентралізації влади в Україні особливо важливу роль відіграє регіональна еліта, на яку покладаються основні завдання щодо розвитку регіону та відстоювання інтересів громадськості. Особливої актуальності питання формування та функціонування регіональних еліт набуло в останні роки, так як новими для суспільства інститутами стали «об'єднана територіальна громада» й «староста», а місцеві вибори відбуваються за новою системою та правилами.

Регіональну еліту як феномен можна розглядати у формальному і неформальному значенні. Як формальний інститут управління регіональна еліта – це представники владних інституцій, службовці які захищають інтереси громадськості на місцевому рівні та здійснюють управління суспільно-

політичним, економічним, культурним розвитком. Така еліта формується шляхом місцевих виборів чи призначення керівників згори. У неформальному значенні регіональна еліта – це політичні, ідеологічні, духовні лідери, які користуються авторитетом у людей певного регіону. При неформальному визначенні еліти акцентують на авторитетності, моральності, лідерстві та інших чеснотах, які відділяють еліту від інших людей. В оригіналі, найкращий варіант, це коли і перше і друге розуміння регіональної еліти співпадає. Тому, вважаємо, що регіональна еліта – це посадові особи, державні службовці та виборні особи, які здійснюють управління політичною, економічною, соціальною, культурною та іншими сферами суспільного життя на регіональному чи місцевому рівні; володіють лідерськими якостями та користуються авторитетом серед населення.

Формування регіональної еліти в Україні – це складний процес, який можна поділити на кілька етапів. Виокремлення таких етапів залежить від політичної ситуації в державі, особливостей управлінської системи, економічного розвитку, ідеологічних прагнень тощо. Однак, найбільш виражений характер формування та функціонування регіональних еліт набуває в час чергових виборів місцевої влади. Адже з метою отримання владних позицій відбувається активізація громадських лідерів, існуючих представників влади чи людей або політичних сил, які ще не були у владних верхівках.

Характерних рис формування регіональних еліт набуло в останній рік перед та під час місцевих виборів 2020 року. Так, однією із нових та актуальних на сьогодні особливостей у формуванні регіональних еліт стала визначальна роль нових медіа та соціальних мереж. Саме платформи Facebook, Telegram, Instagram стали основним майданчиком поширення передвиборчої агітації та знайомства кандидатів у владні структури із населенням. Використовуючи соціальні мережі представники владних інституцій та кандидати мали можливість завоювати авторитет та прихильність населення, надавати інформацію про свою роботу, погляди та переконання. Як зазначає з цього приводу журналіст О. Радчук, «поступово втрачається медійна гегемонія олігархів, дещо згасає сила телевізійних проєктів» [2]. Водночас, джерелом формування еліт стали представники медійної структури. Саме журналісти, блогери, інтернет-волонтери потрапили у партійні списки. Вважаємо, що однією із причин є прагнення регіональних осередків партій отримати під час виборів більшу кількість голосів завдяки впізнаваності таких людей.

Другою особливістю у формуванні регіональної еліти в останній період стала так звана «партизація» кандидатів до владних структур. У громадах з населенням більше 10 тисяч виборців запущено процес партизації (партійна виборча система). Там вибори відбувалися за пропорційною виборчою системою. Списки кандидатів висувалися виключно політичними партіями. Вважаємо, що таке рішення суттєво прискорило процеси формування місцевих партійних структур, але може негативно відбитися на якісному депутатському складі місцевих рад.

Третьою особливістю у формуванні регіональних еліт стала гендерна квота. Згідно Виборчого кодексу України [1] під час формування загальнодержавного та регіональних виборчих списків партія повинна забезпечити присутність у кожній п'ятірці кожного виборчого списку чоловіків і жінок (не менше двох кандидатів кожної статі). На минулих місцевих виборах, гендерна квота складала 30%, цього разу — 40 %. Вважаємо, що це позитивний аспект, який забезпечить збільшення числа жінок у структурі влади.

Ще одну особливість засвідчив той факт, що в умовах тотального розчарування у роботі вищих владних структур, переважно місцевим лідерам населення довіряє більше, ніж великим політичним партіям та їх представникам. Саме вибори продемонстрували, що довіряючи конкретній людині із їх регіону, виборці часто не звертали увагу на політичну силу, яку вони представляють.

Однак, незмінним на нашу думку залишається твердження, що формування та функціонування регіональних еліт безпосередньо залежить від суспільно-політичної ситуації в державі в цілому та позицій державно-управлінської системи на національному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Виборчий Кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2020. № 7, № 8, № 9. с.48. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>*
2. *Радчук О. Занепад олігархії: як формуються нові політичні еліти в Україні. Слово і діло. 23.06.2020. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2020/06/23/kolonka/aleksandr-radchuk/polityka/zanepad-oliharxiyi-yak-formuyutsya-novi-politychni-elity-ukrayini> (дата звернення: 25.10.2020).*

**Мулик Олександр Романович, магістрант,
Ляхович Галина Іванівна, д.е.н., професорка,
професорка кафедри управління та адміністрування**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПАРТНЕРСТВА МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Процес реформування інститутів публічної влади передбачає суттєву активізацію участі в його здійсненні інститутів громадянського суспільства на всіх рівнях. При цьому має відбуватися поступова зміна типу соціальних відносин між владою і громадськістю – з відносин підпорядкування на відносини діалогу та партнерства. Однак у вітчизняних реаліях відкритими та актуальними залишаються кілька питань. Найголовнішим з них є питання щодо форм взаємодії, які б мали не декларативний, а реальний, дієвий характер. Також залишається до сьогодні відкритим і актуальним питанням яке полягає в тому, хто повинен ініціювати партнерство: громадянське суспільство чи уряд?

Деякі теоретики стверджують, що уряд може відігравати активну роль у заохочення участі громадян у прийнятті рішень. Так, Дж. Денхардт і Р. Денхардт [1] вказують на “важливу роль уряду у заохоченні розвитку громади та громадянського суспільства”; проте автори не дають конкретної моделі